



OVER BOS EN LANDSCHAP

De bosaanleg op landbouwgronden is in, tenminste in de discussie. Hout als alternatief gewas voor de boeren, hout als grondstof voor de industrie. Die discussie speelt het meest in het noorden. Achtergrond is een trieste ontwikkeling: Afkalving van de eens zo sterke positie van vooral de akkerbouw.

Het aanleggen van nieuw bos, tijdelijk bos, had al langer aandacht. Maar door de braakleggingsregeling is het aantrekkelijker geworden. Maar er blijven wel wat hobbels op de weg. Zo legt een boer zich niet graag op langere termijn vast. Hij wil jaarlijks oogsten. Maar vooral is er de angst dat de gemeente haar bestemmingsplan voor het kersverse bosterrein gaat veranderen. Weg agrarische bestemming! Natuurlijk, de minister van Landbouw heeft de man toegezegd dat hij na de houtoogst weer terug kan naar landbouw, maar weet hij veel: Heeft de minister het voor het zeggen of de gemeente? Moet hij straks soms procederen? Waarom gaan die twee ministers, de bazen van Landbouw en Visserij en VROM, nu eindelijk niet

eens bij elkaar zitten om dat probleem te regelen! Hebben ze iets anders dan de mest-ellende om over te praten.

En toch zijn er gelukkig boeren die niet uitsluitend beren op de weg zien en die serieus over dat alternatief, bosaanleg op hun landbouwgrond, gaan denken. De Directie Bos- en Landschapsbouw heeft daarover een goede nota uitgegeven. Uiteraard, want het gaat toch om één van de doelstellingen van het Meerjarenplan Bosbouw? Tijdelijk bos, vooral voor houtproductie?

Dus bos op landbouwgronden, uitvloeisel van zowel landbouwpolitiek als bospolitiek. Kan het mooier? Maar in ons land is er altijd wel iemand die, als iets van de grond lijkt te komen, prompt en meestal op grond van een diepe overtuiging stokken tussen benen gaat steken. Ons favoriete volkspel! Ook nu weer. Nu bebossing van landbouwgronden een serieuze kans lijkt te krijgen wordt prompt een deel van de natuur- en landschapsbescherming negatief actief. Zowel de Milieufederatie in Groningen als de Drentse Milieuraad hebben zich in heel duidelijke termen uitgesproken tegen het bebossen van landbouwgronden in open gebieden. Natuurlijk, er zijn andersdenkenden in de natuur- en landschapsbescherming. Maar ik hoor ze niet, en de journalisten en de politiek doen dat kennelijk al evenmin. En dat laatste tikt aan!

Uit een persbericht van de Groningse Milieufederatie: "De Milieufederatie heeft gemeenten in Oost-Groningen verzocht om de aanleg van tijdelijke productiebossen (houtteelt) in grote open gebieden tegen te gaan. De belangstelling voor houtteelt in Oost-Groningen neemt snel toe. Nu veel gemeenten niet beschikken over een onherroepelijk bestemmingsplan buitengebied of een voorbereidingsbesluit, bestaat het gevaar dat er grote houtakkers in de open gebieden verschijnen. De Milieufederatie vindt dat ongewenst. Zij vraagt daarom van de gemeenten om snel een voorbereidingsbesluit te nemen. Aansluitend dient dan op langere termijn het bestemmingsplan terzake vastgesteld of gewijzigd te worden."

En over de collega's in Drente lezen

we (Agrarisch Dagblad 27/12/88): "De Milieuraad Drente staat uiterst kritisch tegenover de nieuwe tendens dat boeren overstappen op bosbouw. En in datzelfde dagblad (11-3-89) praat Logemann van de Stichting Natuur en Milieu in dit verband over "milieuverwoestende ontwikkeling in de bosbouwsector".

Dat is allemaal niet zo opwekkend, en wat irritant voor iemand die zich afvraagt: Maar wat willen ze dan! Wel op grote schaal papier en hout gebruiken, geen tropisch hout willen importeren, tegen houtproductie in ons bestaande bos ageren, geen nieuw bos, kennelijk dan toch per inwoner de grootste importeur van hout en houtproducten in een steeds meer hout consumerende wereld blijven, terwijl in de belangrijkste traditionele exportgebieden signalen overduidelijk zijn dat ook daar de bomen niet tot in de hemel groeien. Of willen ze soms plastic papier? Of bouwelementen uit kunststof? Die worden, nota bene, in Duitse steden toenemend verboden omdat ze een een immens afvalprobleem zullen geven! Hout is een milieuvriendelijke grondstof. Maar in ons landje meer daarvan telen? Nee hoor, want het bos moet minder hout produceren en het landschap moet open blijven. Graag voor alle eeuwigheid want de argumenten zijn niet tijdelijk. Maar dat is niet realistisch. Want het landschap heeft geen eeuwigheidswaarde en heeft die ook nooit gehad. En wie betaalt? De oorsprong van onze huidige landschappen is wel economisch bepaald! Ze grootschalig kunstmatig instandhouden is onbetaalbaar. En wellicht kun je dan toch maar beter wat compromissen sluiten met jezelf en anderen, toegeven dat niets eeuwig is, proberen échte excessen te voorkomen maar tegelijk constructief meedenken als er door structurele veranderingen op ons platteland veranderd moet worden, zeker als dat een zeer zinnig doel, meer bos in Nederland, kan dienen. Of is bos ook al een vervuiling van ons milieu? Horizonvervuiling wellicht? Dat woord is in Groningen al gevallen.

H. A. van der Meiden